

hvis Danske, der var Medlemmer af dem, vilde bryde ud, kunne blive ugyldige efter denne Lov? Vi har jo de sørgeligste Erfaringer for, hvorledes Lovgivningsmagtens Forsøg paa at slaa Prismonopoler ned, saaledes som vi har set i de Forenede Stater gennem de store verdensomfattende Truster, er slaaet fuldstændig til Jorden. Afdøde Præsident Roosevelt førte en mangeaarig Antitrustkamp og fik vedtaget den ene Antitrustlov efter den anden, og de blev omgaaet ustandseligt. I afdøde Professor Scharlings Værk om Samfundsproduktionen omtales Roosevelts forskellige Forsøg paa ved en Antitrustlovgivning at standse Monopoldannelsen i Amerika. Jeg ved ikke noget Sted i Verden, hvor det under den moderne Industrialisering er lykkedes at slaa en Verdenstrust ned, naar den har nærmet sig til at have et Verdensmonopol. Men saadant noget er der selvfølgelig slet ikke Tale om for Danmarks Vedkommende. Det maa jo være en Art konkret, lokalt Prismonopol, den højtærede Handelsminister tilsigter at hindre.

Hvis det ikke er noget af det, jeg har nævnt, er det mig ikke klart, hvad det er, der skal slaas ned ved dette Lovforslag.

Endelig kommer jeg til den anden Afdeling af Lovforslaget, nemlig Spørgsmaalet om Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Her kunde man maaske endelig tale om et Monopol, som betyder en Magtfaktor, nemlig Arbejdsmonopolet. For i et Land, hvor Arbejdet er gennemorganiseret som i Danmark, og hvor vi samtidig har den Arbejdsløshedslovgivning, som vi har, er det ikke langt fra, at man kan tale om Arbejdsmonopol, om Monopol paa Varen Arbejde. Men her gøres der jo udtrykkelig Undtagelse fra Loven, saadanne Aftaler skal slet ikke falde ind under Loven.

Dog gøres der en bemærkelsesværdig Undtagelse, som jeg ogsaa gerne vil bede den højtærede Handelsminister forklare mig Rækkevidden af — det skal være mit sidste Spørgsmaal til ham. Der staar nemlig i § 4: „De af Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919 om den faste Voldgiftsret omfattede kollektive Aftaler berøres ikke af nærværende Lovs § 1“, men der staar ikke „af nærværende Lovs §§ 1 og 3“. Altsaa berøres de af § 3. Skal det da sige, at hvis en Fagforeningsmand bryder Aftalen mir nichts dir nichts, fordi der af en Arbejdsgiver tilbydes ham højere Løn, end han faar efter de kollektive Aftaler, efter Overenskomsten, og saa bliver Genstand for en eller

anden Art — § 3 er jo meget vidtgaaende, der staar „enhver Art“ — af økonomisk eller personlig Forfølgelse, saa maa han ikke tage Skade for Hjemgæld, Loven skal saa sandelig efter § 3 beskytte ham. Det vil altsaa sige, at efter dette tager Regeringen med den ene Haand, hvad den har givet med den anden, for den har sagt, at disse Aftaler skulde være udenfor, men alligevel kan den enkelte bryde dem, fordi han bliver beskyttet, hvis han derved bliver Genstand for nogen Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse.

Det forekommer mig, at et Lovforslag af denne Beskaffenhed trænger til den grundigste Overvejelse i et Udvalg, og jeg kunde tænke mig, at naar det i Udvalget har gennemgaaet Kritikkkens Skærpsild, vil det vise sig, at af Venstrebjergets fødes der i bedste Fald en meget lille Mus.

Axel Dam: Det Parti, jeg repræsenterer, ønsker at udtale sin Tilslutning til Tendensen i Lovforslaget, og om det Par Punkter, jeg kunde have Lyst til at rette Kritik imod, kan jeg fatte mig i største Korthed, idet de samme Synspunkter er gjort gældende fra anden Side, navnlig af det ærede Medlem Hr. Hendriksen. Det er for det første dette: ugyldig. En Aftale mellem to ordholdende Mænd kan jo ikke en Gang af Lovgivningsmagten, synes jeg, erklæres for ugyldig, saa længe de selv er villige til at holde den. Det eneste, Lovgivningsmagten kan gøre, er at begrænse Anvendelsen af Domstole til visse Afgørelser og ikke lade dem bruge til alt muligt, f. Eks. til at eksekvere private Straffebestemmelser, som Foreninger har vedtaget for deres Medlemmer. Vi har i det Parti, jeg tilhører, forudset noget saadant og indrykket den Bestemmelse paa vort Program: Økonomiske Aftaler, som ikke krænker andres Ret, nyder Statens Retsbeskyttelse. Deri er altsaa givet, at man kan tænke sig forskellige Aftaler, som det bliver de paagældendes egen Sag at søge efterlevet, kun kan de ikke paakalde Domstolens Hjælp dertil. Det andet Punkt er Boykotning. Som det blev sagt, er Udtrykket jo temmelig vagt og ubestemt. Jeg kan tænke mig Boykotning, der kan erklæres for fuldt berettiget. Lige saa lidt som Staten kan tvinge mig til at føre personlig Omgang med eller handle hos visse Mennesker, lige saa lidt kan den forbyde mig at sky dem. Men noget helt andet forekommer det mig at være, naar man ved Tvangsmidler vil presse